

Paardensprong, exoneratie en onderaanneming

label: bouwbreed

Het zijn drie begrippen die u misschien niet direct met elkaar in verband brengt: exoneratiebeding, paardensprongen en onderaanneming. Aan de hand van een recent vonnis zal ik dit inzichtelijk maken. Met dit inzicht kunnen partijen beter risico's inschatten en mogelijk ook voorkomen.

De eigenaar van een pand sluit met een hoofdaannemer een overeenkomst voor de renovatie van het dak. In deze overeenkomst heeft de hoofdaannemer de voorwaarden van Vebidak van toepassing verklaard en daarin haar aansprakelijkheid beperkt (exoneratiebeding). De hoofdaannemer geeft vervolgens een onderaannemer opdracht om het oude dak te verwijderen. Bij het verwijderen van het oude dak ontstaat brand met forse schade tot gevolg.

De eigenaar (de opdrachtgever) spreekt zowel de hoofdaannemer als de onderaannemer aan. Dit laatste noemen we wel een paardensprong. De

eigenaar "springt" over zijn directe contractspartij (de hoofdaannemer) heen en spreekt rechtstreeks de onderaannemer aan. Dat is op zich niets nieuws. De Hoge Raad heeft al jaren terug beslist dat dit onder omstandigheden inderdaad mogelijk is.

Het vonnis

De rechtbank concludeert, na het horen van diverse getuigen, dat de onderaannemer onzorgvuldig en daarmee ook onrechtmatig heeft gehandeld. Omdat de hoofdaannemer contractueel verantwoordelijk is voor zijn onderaannemer lijdt dit in de eerste plaats tot aansprakelijkheid van de hoofdaannemer jegens de eigenaar. De hoofdaannemer mag echter een beroep doen op het exoneratiebeding uit de voorwaarden van Vebidak, aldus de rechtbank. De eigenaar (opdrachtgever) kan daardoor maar een deel van zijn schade verhalen op de hoofdaannemer.

De onderaannemer, zo vindt de rechtbank, is echter ook aansprakelijk jegens de eigenaar. Ook de onderaannemer doet vervolgens een beroep op het exoneratiebeding in de hoofdaannemovereenkomst. Dit is geen gekke gedachte. In het verleden is een dergelijk verweer namelijk weleens geslaagd. In dit geval echter niet. De rechtbank gaat kort door de bocht (misschien wel te kort) en beslist dat de onderaannemer geen partij is bij deze overeenkomst en dus ook geen beroep kan doen op het exoneratiebeding. De onderaannemer is dus voor de volle 100% aansprakelijk voor de schade van de eigenaar.

Onredelijk

Exoneraties kunnen gegeven de omstandigheden best redelijk zijn. Denk aan een relatief beperkte opdracht met een hoog financieel risico zoals bij onderaanneming. Zonder een exoneratiebeding zou geen verstandige onderaannemer een dergelijke opdracht willen aannemen. Het probleem voor de onderaannemer is dat de opdrachtgever hem soms, zoals in deze zaak, rechtstreeks kan aanspreken. Tussen onderaannemer en opdrachtgever bestaat geen overeenkomst en dus ook geen exoneratiebeding. Uitgangspunt is dan dat de onderaannemer voor de volle 100% aansprakelijk is. Daar schuilt naar mijn mening iets onredelijks in. Precies daarom valt er is iets voor te zeggen dat de onderaannemer (aangesproken door de opdrachtgever) een beroep kan doen op een exoneratiebeding. Dat kan dan het exoneratiebeding zijn dat hij overeengekomen is met de hoofdaannemer of het exoneratiebeding dat de hoofdaannemer is overeengekomen met de opdrachtgever. Zover zijn de wet en de jurisprudentie echter nog niet. Soms slaagt een dergelijk beroep van de onderaannemer, maar soms ook niet zoals in het hier besproken geval.

Contractuele oplossing

Een tak van sport waar "onderaanneming" ook veel voorkomt is het vervoer. Bij dat vervoer is ook vaak een keten van partijen betrokken. Daar kent men de zogeheten "himalaya clause". Die clause zorgt ervoor dat vervoerders lager in de keten een beroep kunnen doen op het exoneratiebeding uit de hoofdovereenkomst. Met een dergelijke bepaling was het voor de onderaannemer in dit verhaal heel anders afgelopen. Het lijkt erop dat de aannemerij in dit verband nog wel iets kan leren

van de vervoersbranche. In ieder geval is bovenstaande problematiek iets om als onderaannemer of hoofdaannemer in gedachten te houden bij het sluiten van een volgende overeenkomst.

Robert Jan Kwaak, Advocaat bij Construct Advocaten

Eerste publicatie door - op 6 feb 2020

Laatste update 6 feb

Vakmedianet. Auteursrecht voorbehouden.

Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: [Algemene Voorwaarden](#) en [Privacy en Cookie beleid](#)

Vakmedianet gebruikt cookies om bepaalde voorkeuren te onthouden en af te stemmen op uw vakmatige interesse. [Meer informatie over het gebruik van cookies](#)

